

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО

**ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ**

Електронне наукове фахове видання

Випуск 20

Миколаїв

2017

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Стройко Тетяна Володимирівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Заступник головного редактора:

Іртищева Інна Олександрівна, доктор економічних наук, професор (професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Відповідальний секретар:

Данік Наталя Вадимівна, кандидат економічних наук, доцент (доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Члени редакційної колегії:

Бородіна Олена Михайлівна, Ph.D, професор економіки (професор, "Банковні інститут висока школа а.с.", м. Прага, Чехія).

Бузько Ірина Романівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки, проректор з науково-педагогічної роботи Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля).

Булатова Олена Валеріївна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки, проректор з наукової роботи Маріупольського державного університету).

Дейнеко Людмила Вікторівна, доктор економічних наук, професор (завідувач відділу промислової політики Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України).

Кіщак Іван Теодорович, доктор економічних наук, професор (декан факультету економіки Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Клисінські Януш, доктор економічних наук, професор (професор кафедри спортивного маркетингу Техніко-Гуманітарної академії м. Бельсько-Бяла, Польща).

Мартинюк Володимир Петрович, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки Тернопільського національного економічного університету).

Ніколаєнко Наталя Олександрівна, доктор політичних наук, доцент (завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського).

Стукало Наталія Вадимівна, доктор економічних наук, професор (завідувач кафедри міжнародної економіки Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара).

Сухоруков Аркадій Ісмаїлович, доктор економічних наук, Заслужений економіст України, професор (Радник при дирекції Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України).

Хвесик Михайло Артемович, академік НААН, доктор економічних наук, заслужений діяч науки і техніки України, професор (директор Інституту економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України).

Шапошников Костянтин Сергійович, доктор економічних наук, професор (директор Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій).

Шиян Дмитро Вікторович, доктор економічних наук, професор (професор кафедри економіки підприємства та менеджменту Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця).

Agata Malak-Rawlikowska, dr inż, Wydział Nauk Ekonomicznych Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego.

Видання входить до «Переліку електронних фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук» на підставі Наказу МОН України від 29 грудня 2014 року № 1528 (Додаток № 11)

**Рекомендовано до поширення в мережі інтернет рішенням Наукової ради
Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського
(Протокол № 11 від 23 листопада 2017 р.)**

Електронне наукове фахове видання

ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ

Випуск 20

Коректура • *О.А. Скрипченко*

Комп'ютерна верстка • *Н.М. Ковальчук*

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

ЗАСНОВНИК:

Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського
Адреса редакції журналу: вул. Нікольська, 24, м. Миколаїв, Україна, 54030
Відповідальний секретар: Данік Наталя Вадимівна
E-mail: nauka@global-national.in.ua
Телефон: +38 (095) 458-19-85

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДУМКИ

Кім О.О. ІНДИВІДУАЛЬНІ СТРАТЕГІЇ ОПТИМІЗАЦІЇ ДОБРОБУТУ.....	3
Онищенко О.О., Мельник А.О. ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	9
Паустовська Т.І. ІСТОРИКО-ЕКОНОМІЧНИЙ ШЛЯХ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	12

СЕКЦІЯ 2

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО
І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Антоненко К.В., Ноздратенко Д.О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СВІТОВОГО РЕКЛАМНОГО РИНКУ	18
Горідько О.В., Якимова В.І., Ісхакова О.М. ВАЛЮТНИЙ РИНОК: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ГОТІВКОВИХ КОШТІВ В ІНОЗЕМНІЙ ВАЛЮТІ ФІЗИЧНИМИ ОСОБАМИ.....	23
Дідух Т.М. ГЛОБАЛЬНІ РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІТ-АУТСОРСИНГУ.....	28
Жнакіна Е.Г., Марковець А.А. ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ.....	33
Козуб В.О., Чернишова Л.О., Кот О.В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РОЗДРІВНОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ ТА КРАЇНАХ ЄВРОПИ.....	37
Ляшенко О.М., Дем'янюк О.Б. МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ПРОМИСЛОВОСТІ КРАЇН ЄВРОПИ.....	43
Мних О.Б., ЗОВНІШНЯ ТОРГОВЕЛЬНА ПОЛІТИКА І МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ УКРАЇНИ НА ЄВРОПЕЙСЬКИХ І СВІТОВИХ РИНКАХ.....	50
Паєвська О.О. ДИНАМІКА ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПОСТРАДІАНСЬКИХ КРАЇН.....	57
Полоус О.В., Лобанова Т.І. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТНК В УКРАЇНІ.....	61
Семенюк І.Ю. КОНКУРЕНТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКИХ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РИНКУ.....	66
Харун О.А., Кошівська М.В. КОДЕКС КОРПОРАТИВНОЇ ЕТИКИ ЯК ЗАГАЛЬНОПРИЙНЯТИЙ СТАНДАРТ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ.....	69
Харун О.А., Стецюк О.В. СУТНІСТЬ ТА НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	75
Шедякова Т.Е. ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУЦИОНАЛІЗАЦІЇ ПРІЄПРИНИМАТЕЛЬСТВА КАК ФАКТОР СДЕРЖИВАННЯ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В МЕЖДУНАРОДНИЙ БІЗНЕС.....	79
Шикіна О.В., Мережко К.А. АНАЛІЗ ІНДИКАТОРІВ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ.....	85
Шуба Т.П., Колосовська О.Д., Онищенко В.С. МІНІМІЗАЦІЯ РИЗИКІВ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	93

СЕКЦІЯ 3

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Банєва І.О. ОСНОВИ МОНИТОРИНГУ РЕСУРСІВ РОЗВИТКУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	99
---	----

Воронько-Невіднича Т.В., Потапюк І.П., Покас Л.Ю. АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ.....	102
Галасюк В.В. ЗАПРОВАДЖЕННЯ БАГАТОФАКТОРНОЇ МОДЕЛІ ОЦІНКИ ТЕНДЕРНИХ ПРОПОЗИЦІЙ В ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЛЯХ УКРАЇНИ.....	108
Горденко А.В., Пеня К.В., Ісхакова О.М. РІВЕНЬ СУСПІЛЬНОЇ ДОВІРИ ДО БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	114
Денисюк О.М. ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ КЕРОВАНОСТІ.....	118
Євсєєва О.О. КЛАСТЕРИЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ І РЕАЛІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ.....	125
Залуніна О.М., Кривонос Н.Ю. МЕТОДИ ОЦІНКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМОЛОГІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	131
Заниздра М.Ю. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ SMART-ПРОМИШЛЕННОСТІ В УКРАЇНІ НА БАЗЕ РЕЦИРКУЛЯЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	134
Зеленков А.А. РЕФОРМУВАННЯ НАЛОГОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ С ПРИМЕНЕННЯМ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	141
Злобіна О.В. МЕТОДОЛОГІЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ НА РІВНІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	145
Коренюк П.І., Маринюк В.А. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	151
Круп'як І.Й. ВЕКТОРИ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ.....	158
Кулик В.В. СТАЛЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	163
Літковець Ю. О. ОЦІНЮВАННЯ СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ.....	169
Луцак Р.Л. ЗАСОБИ ТА ОБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ВНУТРІШНЬОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	173
Майданик І.С. СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	179
Майовець Я.М. ВИРОБНИЦТВО ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ – СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	185
Мельник І.О., Чернявська С.С. РОЛЬ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СТАЛОМУ РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ.....	190
Полковниченко С.О. ЗАЛУЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ ДЕРЖАВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	194
Потравка Л.О. РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В КОНТЕКСТІ АГРАРНОЇ СТРУКТУРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	200
Сагун А.А. МАРКЕТИНГОВА СОСТАВЛЯЮЩАЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ТОВАРНОГО ЭКСПОРТА.....	204
Скарбовійчук Т.В. МАЛІ МІСТА – ЕВОЛЮЦІЯ ТА СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ.....	209
Стройко Т.В., Джанієва С.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	213

Чкан А.С., Маркова С.В., Перехрест Р.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ФІНАНСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТАМИ ФАКТОРИНГУ.....	218
Шишкіна О.В. ВАРТІСТЬ СУБ'ЄКТІВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ РИЗИКУ І НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.....	223
СЕКЦІЯ 4 ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ	
Банєва І.О., Михайлова І.С. РЕТРОСПЕКТИВА ТА СУЧАСНИЙ СТАН ГАЛУЗІ РОСЛИННИЦТВА В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ НОВООДЕСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	229
Белікова М.В., Безхлібна А.П., Тарасенко А.В. ЗМІНИ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ МУЗЕЇВ ЯК СКЛАДОВОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ.....	234
Белозерцев В.С., П'ятіна А.Г. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ.....	240
Белозерцев В.С., Сотникова А.М. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА АВТОСЕРВІСНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	245
Буга Н.Ю., Ковінько О.М., Шамалюк Д. ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	250
Васюта В.Б., Срібна А.С. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	255
Вишневська О.М., Човага С.В., Волошиновський С.В. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ Й ОСОБЛИВОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ.....	260
Вівчар О.І. СТРАТЕГІЧНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СОЦІОГУМАНІТАРНИМИ ЧИННИКАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ ПОСТТРАНСФОРМАЦІЙНИХ УМОВАХ.....	263
Gavaa Batkhuu METHODOLOGICAL APPROACH TO DETERMINING THE EFFECTIVE STYLE OF ENTERPRISE LEADERSHIP IN THE CONTEXT OF MONGOLIA.....	268
Georgieva G.M., Dochev Hr.M. FINANCIAL INSTITUTIONS – NORMATIVE REGULATIONS AND MARKET PRESENCE.....	274
Горідько О.В., Якимова В.І., Фоміних В.І. ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ОПТИМІЗАЦІЯ.....	282
Горохова Т.В., Дуднікова О.Р. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ВПЛИВ РЕКЛАМИ НА СВІДОМІСТЬ СПОЖИВАЧІВ.....	287
Горшкова Л.О. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПРОДУКТУ	292
Грищенко І.В., Вільчинська О.М. КЛАСИФІКАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ У СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	297
Гуржій Н.М., Маценко А.В. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПАТ «МОТОР СІЧ» НА РИНКУ АВІАДВИГУНІВ.....	301
Дем'яненко Н.В., Шетініна Т.О., Петренко А.І. УДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	305
Джур О.Є., Румянцева Г.О., Лисихін О.Г. МОТИВАЦІЙНИЙ СКЛАДНИК ТРУДОВИХ ПРОЦЕСІВ У СУЧАСНІЙ ВИРОБНИЧІЙ СИСТЕМІ.....	310
Єлець О.П., Блохіна Ю.В. МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ЯК ПРОЦЕС РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	317
Єлець О.П., Петраш О.Л. ВИРОБНИЧА ПОТУЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА НЕЇ.....	321
Спіфанова І.Ю., Гладка Д.О. ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ.....	324
Zaika Ju., Piskun T. STARTUP MANAGEMENT ACCORDING TO THE STAGE OF ITS LIFECYCLE.....	330

Зернюк О.В., Федорова Ю.М. СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	334
Зудова І.Ю., Котелевська А.В. ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ ТРУДОВОГО КОЛЕКТИВУ ПІДПРИЄМСТВА.....	341
Карпенко А.В. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ ЯК КЛЮЧОВИЙ ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	345
Касич А.О., Васенько М.І. ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ.....	351
Каціман С.О., Шаманська О.І. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА.....	357
Климчук М.М. ЕКСПЛІКАЦІЯ ЕКОНОМІКО-УПРАВЛІНСЬКОГО МЕХАНІЗМУ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ ДО ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ НА БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	362
Ковінько О.М., Оголь Д.В., Шевченко Н.О. УПРАВЛІННЯ БРЕНДОМ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	368
Корбутяк А.Г., Шестопалова О.О. УПРАВЛІННЯ ПОЗИКОВИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	373
Коренюк П.І. СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ В МАШИНОБУДІВНІЙ ГАЛУЗІ.....	377
Korneeva D.E., Martiyanova M.P. MANIPULATED MARKETING AS A COMPONENT OF MARKETING POTENTIAL OF THE ENTERPRISE.....	382
Косар Н.С., Кузьо Н.Є., Трехлеб Я.Ю. РОЛЬ СЕРВІСУ У ФОРМУВАННІ ЛОЯЛЬНОСТІ КЛІЄНТІВ АВТОЗАПРАВНИХ КОМПЛЕКСІВ.....	385
Крамарчук С.П. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ БРЕНДОМ ПІД ЧАС ВИХОДУ НА НОВІ РИНКИ.....	389
Кузьменко А.В., Козакова А.С. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПІДХІД; ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	394
Кушнірук В.С., Міхеєва О.С. ОЦІНКА РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ ВОЗНЕСЕНСЬКОГО РАЙОНУ.....	400
Лизунова О.М., Тур Н.В., Рябчикова Д.А. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ.....	405
Лисюк Т.В., Терещук О.С., Байцим І.В. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОСТУ.....	409
Лігоненко Л.О., Селезова М.В. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ: СТАН, ПРОБЛЕМИ, ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ.....	414
Лісова Р.М., Піжук О.І. СУЧАСНІ МЕТОДИ ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	418
Лук'яненко О.В., Гогія О.М. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА.....	423
Мамчин М.М., Лозинський В.Т. ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ У ПРОЦЕСІ СТИМУЛЮВАННЯ ПРОДАЖУ ДРУКОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	426
Мартиненко В.П., Кушик І.Л. РЕЗЕРВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	432
Мартіянова М.П. ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ЧИННИКІВ НА РОЗВИТОК КОМУНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «ХАРКІВСЬКИЙ ЗООЛОГІЧНИЙ ПАРК».....	436

Марченко В.М., Хондока В.А. КАДРОВА ПОЛІТИКА ТА КАДРОВА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	440
Марченко О.І., Шрамковська А.Г. ІМІДЖ ЯК ОСНОВА УСПІШНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	444
Маховка В.М., Гук Н.Б. ЗАСАДИ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО (ЗЕЛЕНОГО) ТУРИЗМУ.....	449
Мельник О.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ТА ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНИМ БІЗНЕСОМ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ЕФЕКТИВНИХ МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ.....	452
Мелушова І.Ю., Вівденко М.А. КЛАСИФІКАЦІЯ ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В СИСТЕМІ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТОРГІВЛІ.....	455
Мельникова К.В., Татарінова Г.В. АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ТА РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	461
Мороз О.В., Проценко І.С. ВПЛИВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСУ МАРКЕТИНГУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	466
Муравйова О.В. ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КАРТОПЛЯРСТВА ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ПРОВАЙДІНГУ У ВИРОБНИЦТВО.....	471
Олійник Н.М., Макаренко С.М., Карпенко Т.Р. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	474
Олійник П.О. УПРАВЛІННЯ ЗНАННЯМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТВОРЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ЗНАНЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ.....	478
Онищенко Р.А. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ НА ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	483
Павликівська О.І. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	487
Павлова Г.С., Приходько І.П., Пушкар А.І. ПІДХОДИ ДО МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	492
Пекар К.Р., Лизунова О.М. ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ.....	498
Петришин Л.П. ВНУТРІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ І СТРАТЕГІЇ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА.....	502
Петрова С.Ал. ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЭФФЕКТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ТОРГОВЫМ АССОРТИМЕНТОМ.....	508
Поліщук І.І., Гудима Н.В. МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	514
Помірча О.М. ВИЗНАЧЕННЯ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНКИ МАЙНА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	518
Прокопшина О.В., Коптева О.В. ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	521
Прудников В.Ф., Мицюк А., Писарчик А. ЭНТРОПИЙНЫЙ ПОДХОД К ОЦЕНКЕ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИЙ НА ПРЕДПРИЯТИИ.....	528
Химич О.В., Пуйо А.М. АЛЬТЕРНАТИВНІ РІШЕННЯ ПРОТИДІЇ ТА МІНІМІЗАЦІЇ ВПЛИВУ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ЗАГРОЗ ПІДПРИЄМСТВА.....	533

Сазонова Т.О., Михайлова О.В. ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ КОНФЛІКТАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА.....	539
Селезньова Г.О., Духняк Т.О. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МАШИНОБУДІВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	543
Скочиляс С.М., Вакуленко Д.В. ПОБУДОВА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ В ОБЛАСТІ.....	548
Слюсарєва Л.А. ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	553
Соболева Т.О., Грінченко М.А. ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА МЕТОДИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ.....	559
Соловійов І.О., Юрченко А.Ю. СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ БОРОШНОМЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	564
Старинець О.Г. КОРЕЛЯЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ ЯК СПОСІБ ФОРМУВАННЯ ЇХ АНТИКРИЗОВОЇ СТРАТЕГІЇ.....	568
Судакова О.І., Медведовська Т.П., Бондарчук С.Б., Мельник Ю.С. МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	572
Терешко Ю.В. ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ СТІЛЬНИКОВОГО ЗВ'ЯЗКУ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	579
Терещенко Т.О., Журавель М.О., Гуменюк М.О. ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ КОМПАНІЄЮ.....	584
Тімакова А.В. ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	589
Трішкіна Н.І. ПРОЦЕСИ МАРКЕТИНГ-ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧО-ТОРГОВЕЛЬНОГО ЛАНЦЮГА.....	593
Тюленєва Ю.В., Майстренко Н.В. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ АВС-ХУЗ-АНАЛІЗУ ПІД ЧАС УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	598
Фальченко О.Є. МЕХАНІЗМ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ	604
Фальченко О.О. СОЦІАЛЬНЕ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	607
Харчук О.Г., Безносько М.О. КРИТЕРІЇ ВИБОРУ ПЕРЕВІЗНИКА ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	611
Харчук О.Г., Корчевська А.М. УДІТС «ЛІСКИ» ЯК СКЛАДНИК СИСТЕМИ КОМПЛЕКСНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ НА РИНКУ ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ.....	616
Харчук О.Г., Черевач С.А. ТЕНДЕНЦІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ РЕКЛАМНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ.....	622
Хмелевський С.М., Веремієнко О.Г. ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА НЕОБХІДНІ ВИМОГИ ДО ПРОФЕСІЇ HR-МЕНЕДЖЕРА.....	626
Червен І.І., Омелянович В.В. РОЗВИТОК ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ГАЛУЗІ ВИНОГРАДАРСТВА ОЧАКІВСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	632
Червен І.І., Советов О.В. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА МИКОЛАЇВСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	637
Чичуліна К.В., Зінченко В.В., Шинкар Ю.Л. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІ РОЗВИТКУ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ.....	642
Чмут А.В., Звонарьова О.І. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АСОРТИМЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ СТРАХОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ VUCA-СВІТУ.....	646

Шаманська О.І. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ РОЗВИТКУ СПИРТОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ.....	651
Шварц І.В., Безмертна О.В. ВПЛИВ СТРУКТУРИ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ	657
Шевченко В.С. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	662
Шевчук О.А. СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ РЕСУРСНОГО ТА РИНКОВОГО ПІДХОДІВ.....	667
Шульженко І.В., Сарафанніков В.В., Собакар С.В. РОЛЬ КЕРІВНИКА В УПРАВЛІННІ КОНФЛІКТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	670
СЕКЦІЯ 5 РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА	
Банєва І.О., Назарій В.Ю. ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НОВОБУЗЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	674
Гаркавий В.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РОСЛИННИЦЬКИХ ГАЛУЗЕЙ В УКРАЇНІ.....	678
Гвазава Н.Г. РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	681
Колтунович О. ІНВЕСТИЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	687
Олійник Н.Ю. СОЦІАЛЬНА МОБІЛЬНІСТЬ ТА РОЛЬ ОСВІТИ В ЦИХ ПРОЦЕСАХ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	691
Томашук І.В. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ВІННИЦЬКОГО РЕГІОНУ.....	698
Чевганова В.Я., Хадарцев О.В. АГРАРНА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ТА ЇЇ ВЛИВ НА ЕКОНОМІЧНИЙ І СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК МІСТА.....	705
СЕКЦІЯ 6 ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	
Безтелесна Л.І., Скаковська С.С. МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПРОРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНУ НА ОСНОВІ СОЦІОМЕТРИЧНОГО ПІДХОДУ.....	712
Бойко Є.О., Казарян Е.М. РОЗВИТОК МАЛОГО АГРОПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЗАСАДАХ РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧОЇ ПОЛІТИКИ.....	719
Вишневська О.М., Волошиновський С.В., Човага С.В. ПРИРОДНО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРА	723
Суска А.А. ВИЗНАЧЕННЯ Й ОБҐРУНТУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЛІСУ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ РИНКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ.....	727
СЕКЦІЯ 7 ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА	
Ведерніков М.Д., Мантур-Чубата О.С. БІРЖА ПРАЦІ В СИСТЕМІ ЕФЕКТИВНОГО ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ.....	730
Заяць Т.А. СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ: ПОТЕНЦІАЛ І МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ.....	735
Клепанчук О.Ю. МОДЕРНІЗАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ НА ПЕРЕВАГУ НОВІТНІМ ТЕХНОЛОГІЧНИМ ІННОВАЦІЯМ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ СФЕРУ КРАЇНИ.....	738

Когатько Ю.Л., Полякова С.В. ЖИТЛОВІ УМОВИ В ІЄРАРХІЇ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ.....	742
Кодацька Н.О. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОВЕДІНКИ НА СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	747
Огієнко М.М., Гуріна О.В. ВПОРЯДКУВАННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ЯК ФАКТОР ПОЛІПШЕННЯ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ.....	752
Хандій О.О. МЕХАНІЗМИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЇХ УЧАСТІ В РЕФОРМІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	757
Христенко О.А., Латул Ю.Ю. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СУЧАСНИХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ.....	761
СЕКЦІЯ 8	
ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ	
Аврамчук Л.А., Верба Н.Ю. НЕОБХІДНІСТЬ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ БАНКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	765
Аврамчук Л.А., Веремій Я.С. ІНФЛЯЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ.....	770
Барановська А.В. ПРОБЛЕМИ ДИНАМІКИ ФОНДОВИХ ІНДИКАТОРІВ СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ	775
Білошапка В.С. РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙ В ОБСЛУГОВУВАННІ КЛІЄНТІВ БАНКАМИ.....	781
Бутенко В.В., Лисенко К.А. ПЕНСІЙНИЙ ФОНД УКРАЇНИ В СИСТЕМІ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	787
Гаврилюк В.М. МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	792
Гізатулліна О.М., Маєвська Н.В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФАКТОРИНГОВИХ КОМПАНІЙ ЯК СЕГМЕНТУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ.....	796
Гірняк В.В. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	802
Данік Н.В., Тихонова Т.Р. СИНЕРГІЯ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ТА ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: ОЧІКУВАННЯ ТА РЕАЛІЇ.....	807
Дем'янюк А.В. НОВІТНІ ПРАКТИКИ ЗДІЙСНЕННЯ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ.....	811
Дуб А.Р. ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ У РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ.....	815
Дудчик О.Ю., Журавель А.І., Новак Б.С. ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ ТА СУЧАСНІ МОЖЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ ДЛЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ.....	821
Жарікова О.Б., Пащенко О.В. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	825
Заволока Л.О., Чупілко Т.А., Марченко А.О. НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ.....	833
Ісхакова О.М., Нетрусова А.О., Соселія М.З. СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ.....	837
Корнилюк Р.В. КОНЦЕНТРАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО РИНКУ УКРАЇНИ ЯК ДЖЕРЕЛО СИСТЕМНОГО РИЗИКУ.....	842
Коцюба О.В. ОЦІНКА РИЗИКУ ВИКОРИСТАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ДЛЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ КОШТІВ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ, І ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ.....	850

Лойко В.В., Семенюк А.С. ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ГОСПОДАРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ.....	857
Лубкей Н.П. СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ТА ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ НИМИ В УКРАЇНІ.....	862
Medvedieva I., Aharova M. FOREIGN EXPERIENCE OF INSURANCE OF AGRARIAN RISKS.....	867
Одіжний В.О. СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	874
Охрименко І.Б. ПРОБЛЕМНА КРЕДИТНА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У БАНКАХ УКРАЇНИ ТА ЗАХОДИ ЇЇ ЗМЕНШЕННЯ.....	879
Savchuk S., Kolomyuchuk N. NEED FOR IMPROVING FINANCIAL CONTROL AT LOCAL LEVEL WITH USE OF EXTERNAL EXPERIENCE.....	885
Салькова І.Ю., Римар А.Ю. ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ.....	889
Сергєєва О.С., Сівкова К.О. СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОГО СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	894
Стащук О.В., Василюк А.С., Грисюк О.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ ТА НАПРЯМІВ ВИТРАЧАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.....	900
Чиждова Т.В. СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	904
Шишпанова Н.О., Шкарлет Т.В. СТРАХОВІ КОМПАНІЇ У РОЗБУДОВІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ.....	908
Якимчук Т.П., Донських Ю.А. ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	912
Яременко О.Р., Беренич А.В. МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ БАНКУ.....	918
СЕКЦІЯ 9	
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ	
Агамас П.Й., Думанська Д.М. ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВИЙ МЕТОД ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТНИХ ПРОГРАМ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З РАДІОАКТИВНИМИ ВІДХОДАМИ НЕЯДЕРНОГО ЦИКЛУ.....	924
Белозерцев В.С., Стецюк Я.А. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.....	929
Вареник В.М., Іщенко С.В. РОЗРОБКА СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	935
Вареник В.М., Кочкова А.В. ПОБУДОВА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ЇЇ ВПРОВАДЖЕННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ.....	941
Гавриленко В.О. ОБЛІКОВА ІНФОРМАЦІЯ У СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ.....	946
Губарик О.М., Приходько І.С. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ» ЗА НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	950
Дорошенко О.О., Журавльова Т.В. СЕРТИФІКАЦІЯ АУДИТОРІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ: ВПЛИВ НА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ І ПРИВАТНИХ ФІНАНСІВ.....	954
Дубініна М.В., Чебан Ю.Ю., Яковенко А.О. СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ПРАЦІВНИКАМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: НОРМАТИВНИЙ АСПЕКТ.....	959
Козаченко Л.А., Галкін В.В., Зінкевич А.Л. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	963

Козаченко Л.А., Галкін В.В., Мец Н.С. КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ТА ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	967
Костюченко В.М., Кравчук А.О. ДОСВІД ПОЛЬЩІ У ЄВРОКОНВЕРГЕНЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ.....	971
Коширець М.І., Тополенко Н.М. ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОСТІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ.....	977
Кудренко Н.В., Маслюченко Д.І. ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ.....	982
Кузьома В.В., Ботнар І.О., Количева А.О. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ ДЛЯ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ФАЛЬСИФІКАЦІЇ ЗВІТНОСТІ.....	986
Кузьома В.В., Степанова А.О. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ІЗ БЮДЖЕТОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	990
Кучер С.В., Ковальчук Н.О. ПРОЦЕС БЮДЖЕТУВАННЯ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	993
Линник О.І. ДОХОДИ ТА ВИТРАТИ ГОТЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА: ПРИВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ І СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	997
Лобачева І.Ф., Удовенко Д.О. АНАЛІЗ КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНИХ ЗВ'ЯЗКІВ РИНКУ ЯЄЦЬ ТА ЯЄЧНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ.....	1002
Osadcha G.G., Saukhina O.V. PROBLEMS OF THE TRANSPORT AND LOGISTIC NETWORK OF FOOD ENTERPRISES.....	1006
Петренко Н.І., Войчак Л.О. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ТА ВЕЛИЧИНА МІНІМАЛЬНОЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ.....	1010
Писарчук О.В. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ ЗМІН ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ В УКРАЇНІ».....	1016
Платонова В.С., Каткова Н.В. ОЦІНКА ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ.....	1021
Польова Т.В., Тиханська І.О. ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД АУДИТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ.....	1026
Потривасєва Н.В., Бондаренко Т.В. ЗАРОБІТНА ПЛАТА ЯК ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ АКТИВІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ.....	1032
Рокожиця А.Ю., Івата В.В. КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ У СИСТЕМІ БЮДЖЕТУВАННЯ.....	1036
Старенька О.М. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПЕРАТИВНОГО КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	1040
Шендригоренко М.Т. ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ.....	1045
Шендригоренко М.Т., Яковенко Ю.В. ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПАТ «КРИВОРІЖХЛІВ».....	1048
СЕКЦІЯ 10	
МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ	
ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ	
Гусаріна Н.В. ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ З УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ СФЕРОЮ ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ДИНАМІЧНИХ ЗМІН ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	1052

Осипова О.І., Ігнатова Ю.В., Шендерівська Л.П. ОЦІНЮВАННЯ ФУНКЦІЙ ПОПИТУ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОСТОРОВО-АВТОРЕГРЕСІЙНИХ МОДЕЛЕЙ.....	1056
Ющенко Н.Л., Ігнатенков О.Л. ДО ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ.....	1060
Янковий О.Г., Янковий В.О., Білоус О.Ю. ЕКОНОМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ ОБСЯГУ ІННОВАЦІЙНОЇ ПРОДУКЦІЇ РЕГІОНУ, ПОБУДОВАНА НА ОСНОВІ ВИРОБНИЧОЇ ФУНКЦІЇ ЗНАНЬ.....	1065
Яцишина І.В. ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ЗМІЦНЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ЄС.....	1072

УДК 657:338.124.4(477)

Гавриленко В.О.

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту
Черкаського державного технологічного університету

ОБЛІКОВА ІНФОРМАЦІЯ У СИСТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

ACCOUNTING INFORMATION IN THE SYSTEM OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT

АНОТАЦІЯ

Дослідження економічного стану суб'єктів господарювання на зовнішніх та внутрішньому ринках дало можливість вивчити причини виникнення кризових явищ та зростання ризиків банкрутства суб'єктів господарювання, дослідити фактори, які впливають на прийняття ефективних управлінських рішень щодо уникнення кризи або в ході проведення антикризових заходів. Будь-яка управлінська система потребує певного інформаційного забезпечення та створює умови для отримання необхідної та неупередженої інформації. Для розроблення управлінських рішень щодо уникнення або виходу із кризової ситуації необхідне визначення обліково-аналітичного забезпечення. У системі інформаційного забезпечення антикризового управління облік посідає одне з головних місць. Відповідно, роль обліку в системі антикризового управління зростає та потребує більшої уваги як із боку виведення суб'єктів господарювання із кризового стану, так і для подальшого їх розвитку. Автором визначено склад та призначення обліково-аналітичної інформації в бухгалтерському та управлінському обліку, яка використовується на кожній стадії антикризового управління. Отримані результати дослідження дадуть можливість керівництву підприємства на кожній стадії кризового стану суб'єкта господарювання використовувати в повному обсязі необхідну обліково-економічну інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень у системі антикризового управління.

Ключові слова: криза, антикризове управління, облікова інформація, управлінський облік, суб'єкти господарювання, бухгалтерський облік, звітність.

АННОТАЦИЯ

Исследование экономического состояния субъектов хозяйствования на внешних и внутреннем рынках позволило изучить причины возникновения кризисных явлений и рост рисков банкротства субъектов хозяйствования, исследовать факторы, которые влияют на принятие эффективных управленческих решений по предотвращению кризиса или в ходе принятия антикризисных мер. Любая управленческая система требует определенного информационного обеспечения и создает условия для получения необходимой и объективной информации. Для разработки управленческих решений по предотвращению или выхода из кризисной ситуации необходимо определение его учетно-аналитического обеспечения. В системе информационного обеспечения антикризисного управления учет занимает одно из главных мест. Соответственно, роль учета в системе антикризисного управления растет и требует большего внимания как со стороны вывода субъектов хозяйствования из кризисного состояния, так и для дальнейшего их развития. Автором определены состав и назначение учетно-аналитической информации в бухгалтерском и управленческом учете, которая используется на каждой стадии антикризисного управления. Полученные результаты исследования дадут возможность руководству предприятия на каждой стадии кризисного состояния предприятия использовать в полном объеме необходимую учетно-экономическую информацию для принятия эффективных управленческих решений в системе антикризисного управления.

Ключевые слова: кризис, антикризисное управление, учетная информация, управленческий учет, предприятия, бухгалтерский учет, отчетность.

ANNOTATION

The study of entities economic status on the external and internal markets made it possible to study the causes of crisis phenomena and increase of risks of bankruptcy of business entities, to investigate the factors that influence the adoption of effective management decisions in order to avoid a crisis or in the course of anti-crisis measures. Any management system requires certain information support and creates the conditions for obtaining the necessary and unbiased information. In order to develop management decisions, to avoid or overcome the crisis situation, it is necessary to determine its accounting and analytical support. In the system of information support of anti-crisis management accounting takes one of the main places. Accordingly, the role of accounting in the system of anti-crisis management is growing and requires more attention both from the side of the withdrawal of economic entities from the crisis state and for their further development. For effective management, appropriate accounting and analytical support are required. The author defines the composition and purpose of accounting and analytical information in accounting and management accounting, which is used at each stage of anti-crisis management. The obtained results of the study will give the management of the enterprise an opportunity at each stage of the crisis state of the entity to use in full the necessary accounting and economic information in order to make effective management decisions in the system of anti – crisis management.

Keywords: crisis, anti-crisis management, accounting information, management accounting, business entities, accounting, reporting, abstract.

Постановка проблеми. Сучасному світовому розвитку притаманні невизначеність та ризиковість, які зумовлюють різного роду чинники. Не є винятком й Україна. Нестабільна політична ситуація, велике податкове навантаження, жорстка конкуренція суб'єктів господарювання на зовнішніх та внутрішньому ринках впливають на їхній фінансовий стан та невизначеність розвитку, ведуть до виникнення кризових явищ і викликають зростання ризиків банкрутства. Відсутність ефективної системи антикризового управління, яка б урахувала всі структурні елементи кризи, особливості діяльності та розвитку країни, галузі економіки й окремого суб'єкта господарювання, тільки поглиблює ці проблеми, що підкреслює актуальність досліджень у цьому напрямі. У системі антикризового управління недооціненою є роль обліково-аналітичного забезпечення, яке сприяє виведенню суб'єктів господарювання з кризового стану та підвищенню ефективності їх діяльності. Якісне та своєчасне інформаційне забезпечення та достовірність даних бухгалтерського обліку і звітності є запорукою ефективного управління під-

приємством, спрямованого на раціоналізацію витрат, зростання прибутку, зменшення залежності від зовнішніх кредиторів та підвищення ринкової вартості капіталу. Недосконалість облікова політика, неправильно обрана система оподаткування й управлінської звітності, відсутність своєчасної та достовірної інформації, дієвих засобів контролю, спрямованих на розроблення конкретних антикризових заходів, можуть стати причиною неправильних та неефективних управлінських рішень щодо виходу суб'єктів господарювання з кризового стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню сутності криз, побудові системи антикризового управління, його механізму, моделей та інструментів присвячено праці багатьох зарубіжних учених, а саме: Дж.М. Кейнса, Ф.А. Хайека, Дж.А. Гобсона, У. Катчинга і У.Т. Фостера, С. Жуглара, Дж. Китчина, С. Кузнеця, Дж. Сороса, Л. Эрхарда, Г. Форда, Л. Якока, Е. Альтмана, У.Х. Бивера, Г.Л.В. Спрингейта, Д.А. Ботераса В.В. Ковальова та ін. Ці питання також розглядали у своїх наукових працях вітчизняні науковці В.О. Василенко, С.К. Рамазанов, Л.С. Ситник, О.О. Терещенко, А.В. Череп та ін.

Фінансовому управлінню, у тому числі антикризовому, присвячено праці І.О. Бланка. Проблеми використання даних обліку та звітності для фінансового управління підприємств розкривають Я.Н. Гринчишин, В.М. Жук, Г.Г. Кірейцев, А.А. Пилипенко, М.С. Пушкар, І.Б. Садовська та ін.

Відаючи належне попереднім науковим доробкам, слід зазначити, що складність формування систем бухгалтерського обліку і звітності підприємств, теоретичні і практичні аспекти обліково-аналітичного забезпечення антикризового управління потребують подальших досліджень та розвитку.

Мета статті полягає у визначенні ролі та місця обліково-аналітичної інформації у системі антикризового управління підприємством.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В умовах мінливого зовнішнього середовища, посилення конкуренції, що супроводжуються зростанням ризиків і невизначеності розвитку суб'єктів господарювання, інформація відіграє провідну роль в управлінні грошовими потоками, формуванням і використанні фінансових, матеріальних та трудових ресурсів суб'єктів господарювання. Будь-яка управлінська система потребує певного інформаційного забезпечення та створює умови для отримання необхідної та неупередженої інформації. Як правило, характер інформації залежить від цільового призначення. Таку інформацію можна отримати з різних джерел, але її якість та значення для прийняття управлінських рішень із метою досягнення поставлених цілей та бажаних результатів можуть бути незначними або й зовсім мати протилежні наслідки за всіма аспектами фінансово-господарської діяльності

суб'єкта господарювання, якщо вона не буде ґрунтуватися на достовірних даних.

Визначивши антикризове управління як постійно діючий процес моніторингу внутрішнього та зовнішнього середовища, діагностики стану суб'єкта підприємницької діяльності для розробки управлінських рішень щодо уникнення або виходу із кризової ситуації, є необхідність визначення його обліково-аналітичного забезпечення. У системі інформаційного забезпечення антикризового управління облік посідає одне з головних місць. Метою бухгалтерського обліку є забезпечення керівництва підприємства та інших фахівців відповідних структурних підрозділів необхідною, повною, вірогідною, оперативною та достовірною економічною інформацією про господарські процеси, стан та використання ресурсів підприємства, розрахункові взаємовідносини з покупцями, постачальниками, персоналом, бюджетом, результати діяльності та рух грошових коштів для обґрунтованого прийняття поточних та довгострокових управлінських рішень. Бухгалтерська фінансова звітність також надається широкому колу зовнішніх користувачів (інвесторам, постачальникам, банкам, контролюючим та громадським організаціям).

Більшістю науковців роль бухгалтерського обліку і звітності в системі антикризового управління розглянуто з позицій джерела інформаційного забезпечення. Тобто інформаційне забезпечення системи управління є для обліку сервісною функцією обслуговування. З такої позиції облік являє собою сукупність інформаційних ресурсів і способів їх використання, необхідних для здійснення аналітичних та управлінських процедур у прийнятті відповідних управлінських рішень.

Проте для виходу з кризового стану підприємство потребує оперативних і часто неординарних рішень в управлінні процесами, які пов'язані з мінімізацією витрат і ліквідацією негативних наслідків дії кризових ситуацій. Таке управління вимагає особливих підходів до формування та використання даних, що забезпечують специфічні механізми антикризового управління необхідною інформацією, що включає показники планування, фінансового та управлінського обліку, аналізу та контролю. Ми погоджуємося з думкою, що використання обліку в антикризовому фінансовому управлінні слід розглядати не лише з позицій постачальника інформації, а з позицій бухгалтерського обліку як системи, що є досить складною за набором функцій, елементів. Складність системи обліку визначається великою кількістю елементів та зв'язків між ними, а також процесів отримання первинних даних та їх трансформування у корисну інформацію для управління підприємством [1]. Відповідно, роль обліку в системі антикризового управління зростає та потребує більшої уваги як із боку виведення суб'єктів господарювання з кризового стану, так і для подальшого їх роз-

Таблиця 1

Сутність та призначення обліково-аналітичної інформації в антикризовому управлінні

Стадії кризового стану підприємства	Сутність та призначення обліково-аналітичної інформації, яка використовується в антикризовому управлінні	
	Бухгалтерський облік	Управлінський облік
Ймовірність кризового стану господарюючого суб'єкта та оцінка ризиків впливу кризи на його фінансово-економічне становище	Фінансова звітність підприємства для проведення аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання. Первинні документи та реєстри для отримання інформації про стан і динаміку змін ресурсів суб'єкта господарювання і основні показники їх використання	Внутрішня управлінська звітність щодо оцінки планованих показників і виконання кошторисів для оцінювання ступеню наближення до кризового стану й ефективності заходів щодо його запобігання
Розроблення заходів протидії кризі для її подолання	Складання періодичної звітності та її аналіз. В умовах кризової ситуації періодичність складання форм звітності та циклів управління необхідно обмежувати декадою, тижнем	Зменшення звичайної тривалості циклу управління в кризових умовах вимагає більш короткого періоду часу і періоду складання внутрішньої управлінської звітності (щоденно)
У разі виникнення кризового стану підготовка процедур уповільнення процесів проходження кризи та пом'якшення наслідків її впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання	Надання детальної та оперативної інформації про рух грошових коштів, їх надходження від продажу продукції, товарів, об'єктів основних засобів, виконаних робіт і послуг, від орендних ліцензійних і комісійних платежів, отриманих відсотків і дивідендів. Посилений оперативний контроль над витратами коштів на оплату заборгованості постачальникам, персоналу по заробітній платі, процентів за борговими зобов'язаннями, податків і зборів	Завданнями стають зниження собівартості, зменшення енерго- і трудовитрат на одиницю продукції, поліпшення якісних характеристик готової продукції, використання нових методів організації виробництва і збуту, вдосконалення системи і структури управління бізнесом
Стабілізація ситуації за допомогою використання внутрішніх резервів та, за можливості, залучених додаткових ресурсів	Надання інформації для визначення величини майбутніх витрат для фінансового оздоровлення господарюючого суб'єкта	Отримання інформації про додаткові внески капіталу, дебіторську та кредиторську заборгованість, згруповану за системою реальності стягнення або платежу, про витрати, безпосередньо пов'язані з фінансовим оздоровленням
Передбанкрутний стан	Інформація для виявлення ознак неплатоспроможності суб'єкта господарювання	Інформація для проведення аналізу і виявлення резервів виробництва
Банкрутство (неспроможність), визнане арбітражним судом у встановленому чинним законодавством порядку	Інформація для аналізу фінансових факторів, що призвели до неплатоспроможності, та визначення можливості санації підприємства	Інформація для оцінки якості поточного управління підприємством

Джерело: власна розробка

витку. В антикризовому управлінні особливе значення мають перспективність та можливість вибрати і побудувати раціональну стратегію розвитку, тому склад і зміст обліково-економічної інформації багато в чому залежить від того, на якій стадії кризового стану підприємства здійснюється управління. Із загальноекономічних позицій можна виокремити такі стадії кризового стану підприємства:

- ймовірність кризового стану господарюючого суб'єкта та оцінка ризиків впливу кризи на його фінансово-економічне становище;
- розроблення заходів протидії кризі для її подолання;
- підготовка процедур уповільнення процесів проходження кризи та пом'якшення наслідків її впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єкта господарювання;
- стабілізація ситуації за допомогою використання внутрішніх резервів та, за можливості, залучених додаткових ресурсів;

- передбанкрутний стан;
- банкрутство (неспроможність), визнане арбітражним судом у встановленому чинним законодавством порядку.

На кожній стадії кризового стану підприємства для управління потрібне відповідне обліково-аналітичне забезпечення, сутність та призначення якого надано в табл. 1.

У загальному вигляді стосовно конкурентного підприємства інформаційну базу для фінансового управління розглядав В.В. Ковальов. На його думку, вона включає: відомості регулятивно-правового характеру (нормативна база), дані системи бухгалтерського обліку, дані системи податкового обліку, статистичні дані, позасистемні дані з внутрішніх і зовнішніх джерел. Ці комплекси розрізняються обсягом, ступенем загальної систематизації, джерелами генерування, регулярністю поновлення та іншими відмітними ознаками [2, с. 43].

Деякі науковці в інформаційному забезпеченні управління ставлять на перше місце систему управлінського обліку, під яким розуміють спостереження, збір, вимірювання, реєстрацію, ідентифікацію, узагальнення, аналіз і передачу інформації внутрішнім користувачам, яка необхідна для управління підприємством. Вони зазначають, що система управлінського обліку включає прогнозовані, плановані та фактично досягнуті показники, що представляє їх більш цілеспрямовано й оперативно, ніж система бухгалтерського обліку та звітності [3].

Якщо порядок ведення фінансового обліку та складання звітності регламентується національними положеннями (стандартами), то формування вихідної інформації управлінського обліку залежить від потреб керівництва підприємством та керівників структурних підрозділів. Одним з основних завдань управлінського обліку в контексті антикризового управління є надання даних щодо пошуку оптимальних рішень для зниження витрат і підвищення ефективності використання матеріальних і фінансових ресурсів підприємства. У системі антикризового управління дані бухгалтерського й управлінського обліку мають доповнювати один одного. Облікова інформаційна система має надавати системну інформацію щодо фінансового стану підприємства (дані бухгалтерського обліку) та несистемну інформацію (дані управлінського обліку). На підставі управлінського аналізу такої інформації і здійснюється розроблення управлінських рішень у кризових ситуаціях.

Висновки. Дієве антикризове управління спирається на облікову інформацію, зміст якої

та терміни подання залежать від стадії кризової ситуації, в якій знаходиться підприємство. Інформаційне забезпечення антикризового управління має відповідати певним вимогам, розроблення яких є напрямом подальших досліджень.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гринчишин Я.М. Багатоаспектна роль бухгалтерського обліку та звітності в антикризовому фінансовому менеджменті підприємств / Я.М. Гринчишин // Економічні науки. Облік і фінанси. – 2013. – Вип. 10(1).
2. Ковалев В.В. Финансовый менеджмент: теория и практика / В.В. Ковалев. – М., 2007. – 1024 с.
3. Коцеруба Н.В. Концептуальні засади організації внутрішньогосподарського обліку / Н.В. Коцеруба // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. – 2011. – № 1. – С. 81–91.
4. Кузнецова С.А. Побудова ефективної системи фінансового менеджменту в нестабільній економіці: теорія та методологія / С.А. Кузнецова // Академічний огляд. – 2011. – № 1(34) – С. 32–37.
5. Пушкар М.С. Теорія і практика формування облікової політики : [монографія] / М.С. Пушкар, М.Т. Цирба. – Тернопіль : Карт-бланш, 2010. – 260 с.
6. Жук В.М. Наукова гіпотеза трактування бухгалтерського обліку як соціально-економічного інституту / В.М. Жук // Облік і фінанси АПК. – 2012. – № 2. – С. 14–22.
7. Гайдуцький П.І. Роль бухгалтерського обліку в попередженні економічних криз / П.І. Гайдуцький, В.М. Жук // Економіка України. – 2012. – № 12. – С. 72–82.
8. Череп А.В. Фінансова санація та банкрутство суб'єктів господарювання : [навч. посіб.] / А.В. Череп. – К. : Кондор, 2006. – 378 с.